Riktlinjer för anställning efter det att rätten att kvarstå i anställning upphör

Dnr 1-884/2025

Gäller från och med 1/1 2026

Karolinska Institutet

Riktlinjer för anställning efter det att rätten att kvarstå i anställning upphör

Innehåll

Inledning 3

Syfte 3

Anknytning efter uppnådd LAS-ålder 3

Anställning efter uppnådd LAS-ålder 4

Kompetensplanering inför att en medarbetare uppnår LAS-åldern 4

Genomförande 4

Intermittent avtal (anställda med timersättning) 5

Fortsatt verksamhet för tidigare anställda lärare 5

Övergångsbestämmelser 6

Diarienummer	Dnr föreg. version:	Beslutsdatum:	Giltighetstid:
Dnr 1-884/2025	11-616/2024	2025-12-09	Från och med 2026-01-01 och tills vidare

Beslut:	Dokumenttyp:
Rektor	Riktlinjer

Handläggs av avdelning/enhet:	Beredning med:
HR-avdelningen/enheten för arbetsrätt och arbetsmiljö	Dekaner, prefekter, administrativa chefer, chefsjurist

Revidering med avseende på:
Korrigering av skrivelse avseende rätten till attesträtt utan chefskap, samt hantering av intermittenta med timersättning.

Inledning

Enligt lagen (1982:80) om anställningsskydd (LAS) har en arbetstagare från och med den 1 januari 2023 rätt att kvarstå i anställningen fram till dess att arbetstagaren fyller 69 år (nedan benämnt som LAS-ålder). När en arbetstagare uppnår LAS-åldern sker en väsentlig förändring av anställningsskyddet som framför allt innebär att arbetsgivaren får säga upp en arbetstagare utan krav på sakliga skäl. Parterna i anställningsavtalet får därmed en ömsesidig fri uppsägningsrätt.

I första hand ska en person som uppnått LAS-åldern och fortsatt ska medverka i Karolinska Institutets (KI) verksamhet vara anknuten. Om det finns behov kan anställning även efter uppnådd LAS-ålder ske enligt dessa riktlinjer.

Syfte

Dessa riktlinjer innehåller bestämmelser om anställning av personer som har uppnått den ålder där rätten att kvarstå i anställning upphör enligt lagen (1982:80) om anställningsskydd.

Dessa riktlinjer syftar till att även anställningar efter det att rätten att kvarstå i anställning upphör ska hanteras likvärdigt inom KI och grunda sig på verksamhetens behov och ekonomiska förutsättningar.

KI har i vissa sammanhang behov av att behålla arbetstagare som har uppnått LAS-åldern. Det gäller personer med viktig erfarenhet, ett värdefullt kontaktnät och en särskild kompetens där ett avslut skulle innebära en väsentlig förlust för verksamheten. Detta ska noga vägas mot verksamhetens behov av kompetensöverföring, omorientering och förnyelse samt mot KI:s behov av att övriga medarbetare utvecklas i arbetet och i karriären.

Anknytning efter uppnådd LAS-ålder

I första hand ska en person som uppnått LAS-åldern och fortsatt ska medverka i KI:s verksamhet göra det genom en anknytning till verksamheten, till exempel som professor emeritus/emerita, och då utan att vara anställd. Vid anknytning gäller särskilda regler.

Anställning efter uppnådd LAS-ålder

Anställning efter uppnådd LAS-ålder är inte någon rättighet för individen och en eventuell återanställning ska alltid prövas noggrant på objektiva och sakliga grunder utifrån verksamhetens behov. Prövningen ska visa att det är värdefullt för verksamheten att anställa en person som har uppnått LAS-åldern. Behovet och den nytta en anställning kan tillföra KI på kort och lång sikt ska vara avgörande för bedömningen.

Behov kan motiveras av särskild kompetens för att överbrygga nyrekrytering under viss tid eller för pågående och externfinansierade forskningsprojekt eller för att kunna representera KI i speciella sammanhang.

Kompetensplanering inför att en medarbetare uppnår LAS-åldern

En långsiktig planering av kompetensförsörjningen i samband med att medarbetare närmar sig LAS-åldern är av stor betydelse för en framgångsrik generationsväxling. I det ordinarie arbetet med verksamhetsplanering ska ingå planering av institutionens/enhetens långsiktiga kompetensförsörjning där mål för verksamheten, analys av de utmaningar som verksamheten står inför och strategier för att nå målen ingår. En sådan analys kan, till exempel, medföra att verksamhetens inriktning behöver ändras och åtgärder behöver vidtas för att attrahera personer med andra kompetensprofiler. Anställning av en person som har uppnått LAS-åldern är alltid en tillfällig och kortsiktig lösning.

I god tid innan en medarbetare uppnår LAS-åldern ska ansvarig chef genomföra en dialog med medarbetaren om hur verksamheten ska anpassas efter gällande förutsättningar. Dialogen ska utmynna i en dokumenterad plan för hur kompetensväxling och/eller avveckling av aktuella uppdrag ska ske fram till dess att LAS-åldern uppnås eller i förekommande fall en plan för fortsatta uppdrag.

Genomförande

1. När en arbetstagare uppnår LAS-åldern ska anställningen sägas upp med iakttagande av reglerna i lagen om anställningsskydd.
2. I det fall parterna enas om fortsatt anställning gäller punkt 1–4 nedan. Något utlysningsförfarande behöver inte tillämpas.
3. Senast tre månader innan anställningen upphör ska ansvarig chef göra en bedömning om det finns behov av fortsatt anställning.

Förutsättningar
Följande gäller för alla anställningar som ingås med personer som har uppnått LAS-åldern:

1. En anställning efter uppnådd LAS-ålder ska vara tidsbegränsad för högst ett år i taget. Anställning sker med stöd av LAS § 5.
2. Sysselsättningsgraden ska omfatta högst 50 procent av heltid.
3. Personen får inte inneha delegation som chef.
4. Anställningsvillkoren ska regleras i ett nytt anställningsbevis.
5. Beslut om anställning fattas av prefekt efter samråd med dekan avseende de tre första åren efter uppnådd LAS-ålder. Därefter fattar dekan beslut efter förslag av prefekt.

Intermittent avtal (anställda med timersättning)
En anställning får ske kortvarigt genom s.k. intermittent anställning när tillfälligt behov av anställning inom undervisning finns på institutionen eller som tentamensvakt, förutsatt att punkt 1–5 ovan är uppfyllda. Medarbetaren ska vid anställning inom undervisning besitta en unik kompetens för arbetsuppgifterna som inte finns i den ordinarie verksamheten och där omfattningen inte går att planera i förväg.

Fortsatt verksamhet för tidigare anställda lärare
Utöver vad som anges i punkterna 1-4 i stycket Förutsättningar gäller nedanstående för tidigare anställda enligt anställningsordningen för lärare.

Om institutionen i stället för anknytning anser att det finns särskilda skäl för att anställa en lärare efter uppnådd LAS-ålder ska ett sådant beslut motiveras och dokumenteras. Följande förutsättningar för sådan anställning gäller:

a. finansieras genom egna, aktuella och pågående externa anslag för lön och drift[1] samt att man inte får ta del av statsanslaget för forskning via resursfördelningen.
b. anställas i direkt anslutning till tidigare anställning vid KI.
c. kunna vara Principal Investigator och ha godkännanderätt för externa anslag som forskargruppen förfogar över.
d. det ska finnas en plan för kompetensöverföring inbegripet mentorskap, samt
e. den som är anställd som professor endast kan anställas som seniorprofessor efter uppnådd LAS-ålder.

[1] *Lönekostnaden får inte överstiga det som anges i det externa anslaget.

Uppdrag som huvudhandledare för doktorander ska inte ges till lärare som passerat LAS-åldern. En förutsättning för ett sådant uppdrag är att det kan slutföras innan handledarens anställning upphör.

Övergångsbestämmelser

Beslut om anställning och undantag avseende omfattning och chefskap fattade senast den 31 december 2024 med stöd av Föreskrifter för anställning efter det att rätten att kvarstå i anställning upphör (dnr 1-869/2019) gäller även efter dessa riktlinjer ikraftträdande. Vid behov av fortsatt anställning ska omreglering av anställningen ske i enlighet med dessa riktlinjer.

För perioden 1 januari – 30 juni 2025 får prefekt efter samråd med dekan besluta om undantag gällande omfattning och chefskap enligt dessa riktlinjer om behov föreligger. Ett sådant undantag får endast avse perioden 1 januari – 30 juni 2025.

Signature page

This document has been electronically signed using eduSign.

eduSign

Electronically signed by
Carl Cipranic
eduSign

Date and time of signature
2025-12-10 07:22 GMT

Authenticated by
Karolinska Institutet

Electronically signed by
Annika Östman Wernerson
eduSign

Date and time of signature
2025-12-10 11:49 GMT

Authenticated by
Karolinska Institutet